

Betygsprogression från årskurs 6 till årskurs 9

Skillnader på elev-, skol- och kommunnivå

Johan Hellenäs

2025-04-25

Agenda

- Kort introduktion om mig
- Datakälla: STATIV
- Beskrivning om genomförd analys
 - Syfte
 - Metod
 - Resultat
 - Slutsatser
 - Hur använder vi resultatet?
 - Generella lärdomar
- Frågor

Kort presentation av mig

- Analytiker på grundskoleförvaltningen i Göteborgs Stad
- Arbetar med datalager, BI-verktyget Qlik Sense och gör analyser
- Använder programmeringsspråket R i de flesta analyserna
 - Gör det enkelt att bearbeta och transformera stora mängder data
 - R är specifikt utvecklat för statistik och dataanalys.
 - Enkelt att skapa tabeller och diagram för att beskriva och tolka resultat från analyser

Göteborgs Stad: Agenda 2030 – Jämlik stad

- Ett projekt för jämlikt Göteborg med mål som minskad segregation och social hållbarhet
- En del i projektet är att vi fått tillgång till en ny databas från SCB – STATIV
- Samarbete med stadsledningskontoret:
 - Analys av trångboddhet (Robin Nordlund har presenterat analysen i detta forum)
- Möjliggör ny analys som vi på Grundskoleförvaltningen genomfört/planerar att genomföra:
 - Betygsprogression från årkurs 6 till årskurs 9 (Mervärdesanalys)
 - Gymnasiegenomströmning
 - Hur har det gått för elever ur ett längre perspektiv?
 - Hur gick det för elever som ej var behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram?

STATIV: STATistik för IntegrationsVerksamheten

- Individdatabas från SCB över samtliga personer som varit folkbokförda i Sverige den 31 december mellan 1997-2022 (uppdateras kontinuerligt med ny data)
- Innehåller uppgifter om:
 - Demografi
 - Boende
 - Immigration
 - Utbildning
 - Sysselsättning
 - Inkomst
- Vi har till exempel uppgifter om alla elevers betyg i årskurs 6 och årskurs 9 i grundskolan. Vilket har möjliggjort vår studie.

STATIV: Fördelar och nackdelar

Fördelar:

- Innehåller väldigt mycket data på individnivå – Stora möjligheter att göra olika typer av studier
- Långa tidsserier som möjliggör longitudinella studier
- Enkelt att jämföra skillnader på gruppnivå; till exempel mellan kommuner/skolor

Nackdelar:

- Innehåller väldigt mycket data – Det kan vara svårt att navigera i tabellerna och förstå innebörden av varje tabellvariabel
- Ej aktuell data – Vissa eftersläpningar av data
- Inga personnummer – Löpnummer istället vilket inte möjliggör att koppla på egen data
- Utmaningen för oss är att ta fram relevanta studier som tillför vår verksamhet nytta.

Betygsprogression från årskurs 6 till årskurs 9

Syfte: Följa elevernas progression från årskurs 6 till årskurs 9

- Vad påverkar elevens progression?
- Finns det skillnader mellan elevgrupper?
- Finns det skillnader på skolenivå?
- Finns det skillnader mellan skolkommuner?
- Finns det skillnader mellan huvudmän inom skolkommuner?

Data: Över 400 000 elever i fyra kohorter. Elever som gick ut årskurs 9 mellan 2019-2022

Variabel	Variabeltyp	Modellvariabel	Nivåer	Medelvärde
Meritvärde i årskurs 9	Numerisk	Utfallsvariabel		233,6
Medelbetyg i årskurs 6	Numerisk	Förklarande variabel		13,4
Föräldrarnas utbildningsnivå	Faktor	Bakgrundsvariabel	4	
Föräldrarnas migrationsbakgrund	Faktor	Bakgrundsvariabel	4	
Elevens könstillhörighet	Faktor	Bakgrundsvariabel	2	
Regiform	Faktor	Bakgrundsvariabel	2	
Elevkohorter	Faktor	Bakgrundsvariabel	4	
Skolkommun	Faktor	Gruppvariabel	290	
Skola	Faktor	Gruppvariabel	1702	

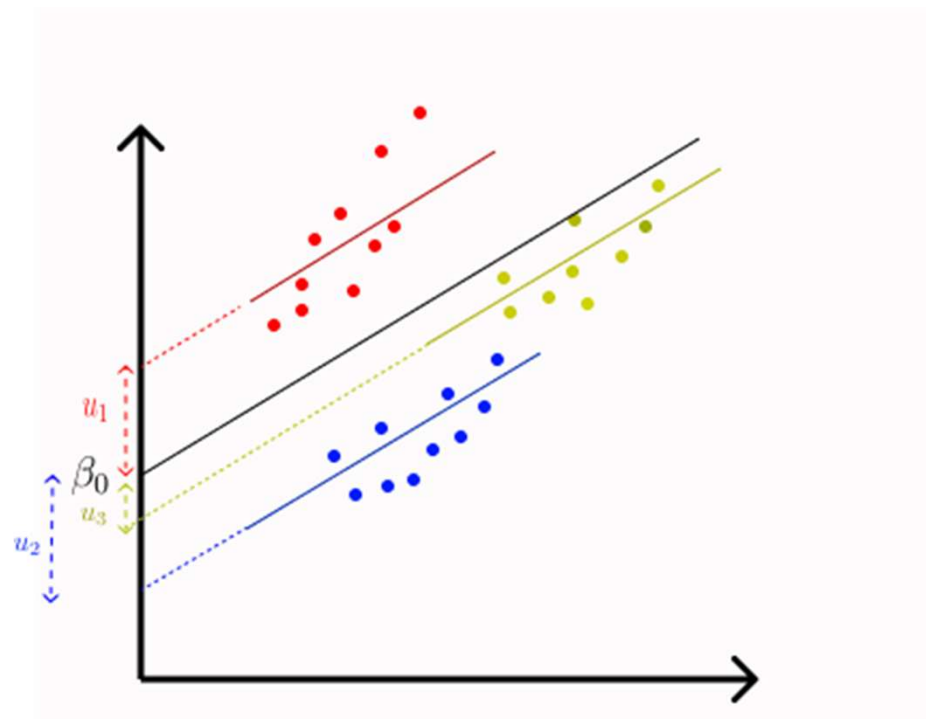
Hållbar stad – öppen för världen

Bortfall:

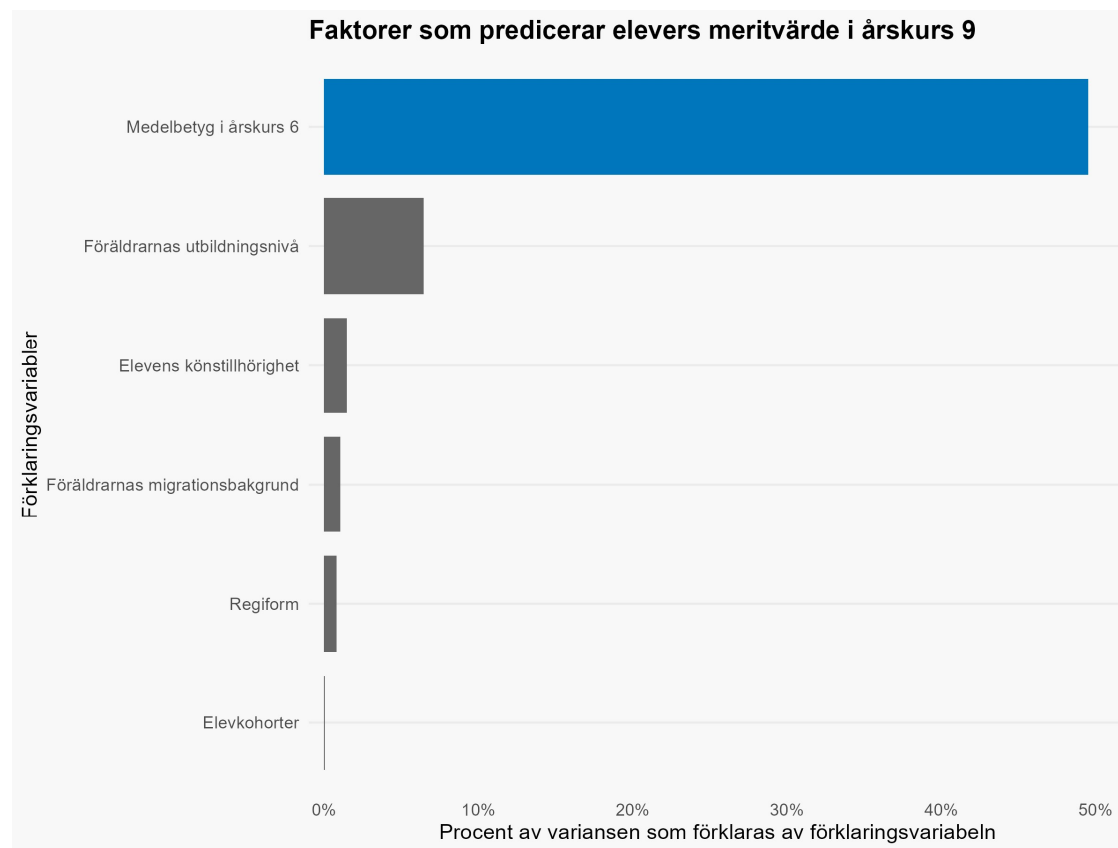
- Elever som har flyttat utanför Sverige
- Elever som hade färre än tio giltiga betyg i årskurs 6 (streck inkluderat)

Modell: Regressionsmodell med flernivå

- Regressionsmodeller används för att beskriva samband mellan en utfallsvariabel och en eller flera förklarande variabler.
- Flernivåmodell möjliggör analyser på individnivå och gruppnivå
- Individnivå: Elevernas progression utifrån ingångsvärde och bakgrundsfaktorer
- Gruppnivå: Skolans, (huvudmännens) och skolkommuners bidrag till elevernas progression

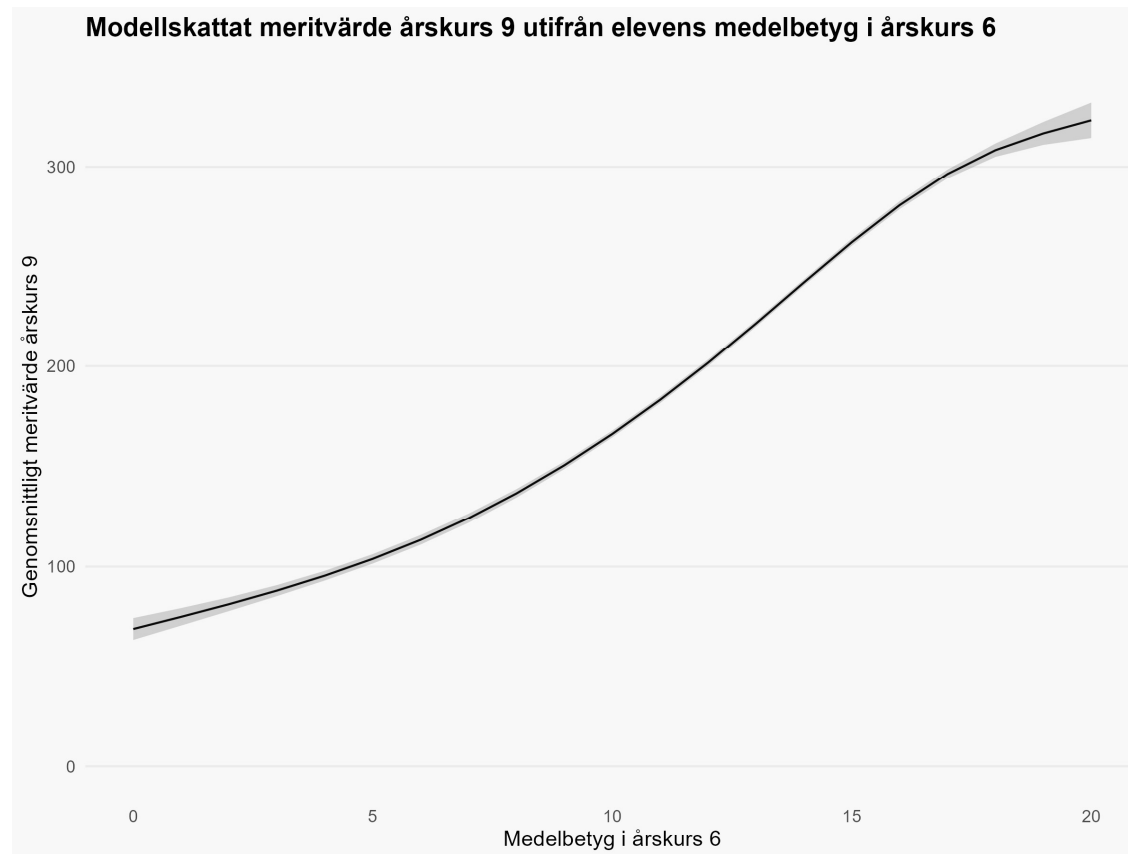

Utvärdering modell: Vad påverkar modellen

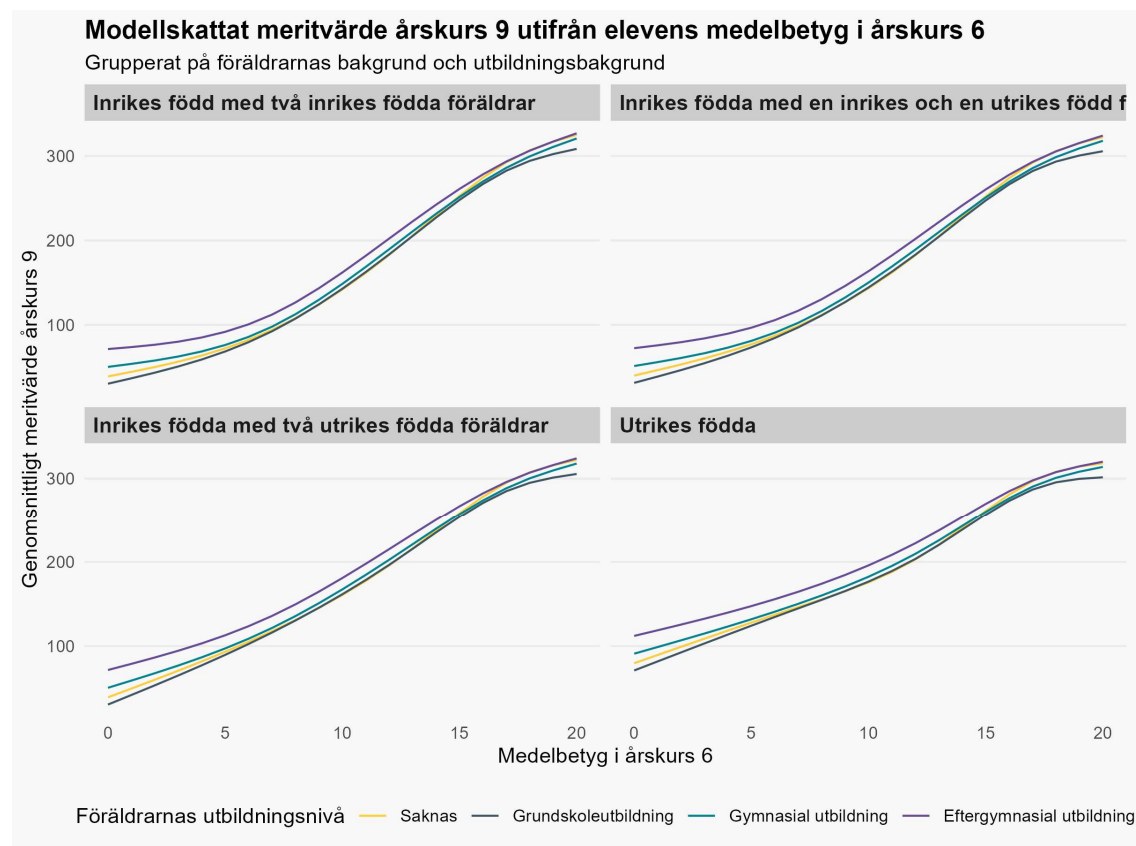

Resultat: Elevens progression Individnivå

Resultat: Progression individnivå

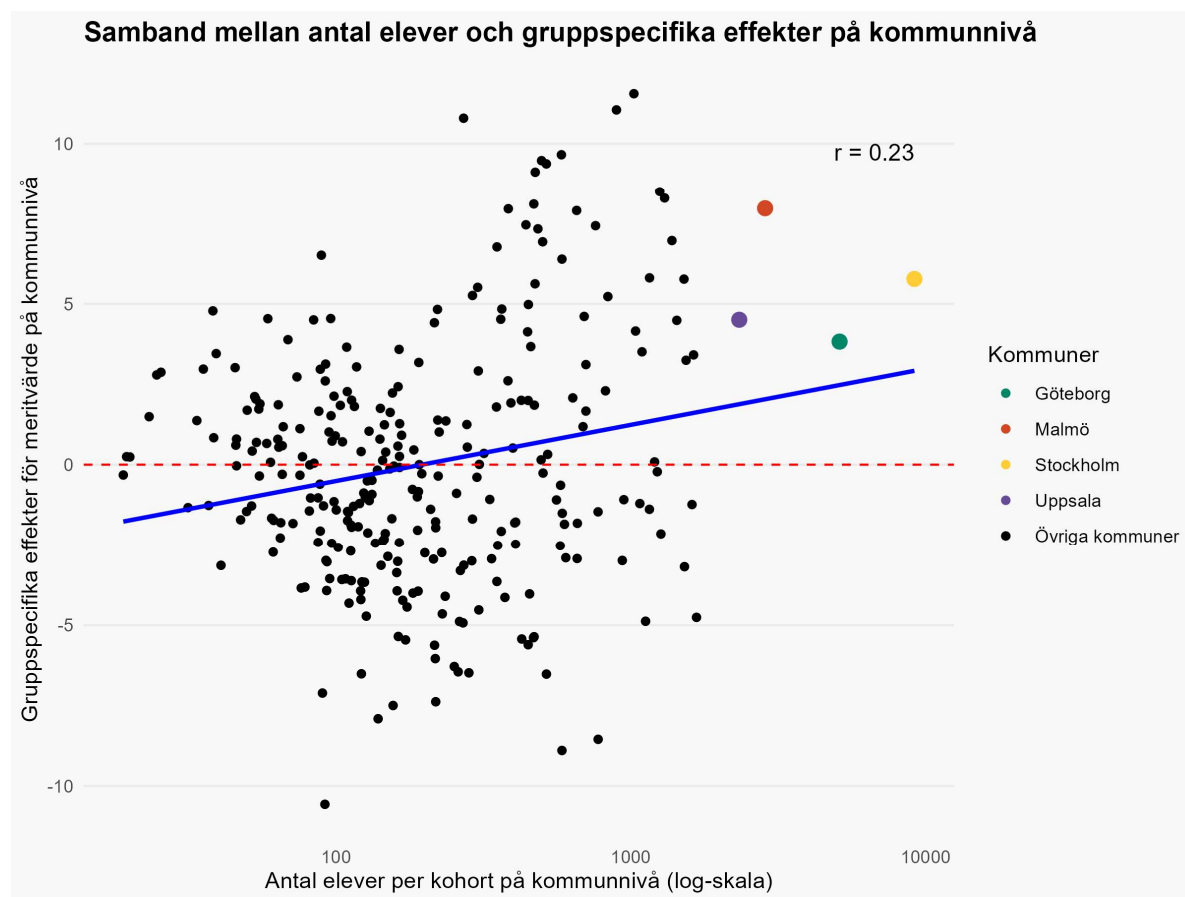

Resultat: Progression individnivå utifrån elevgrupper

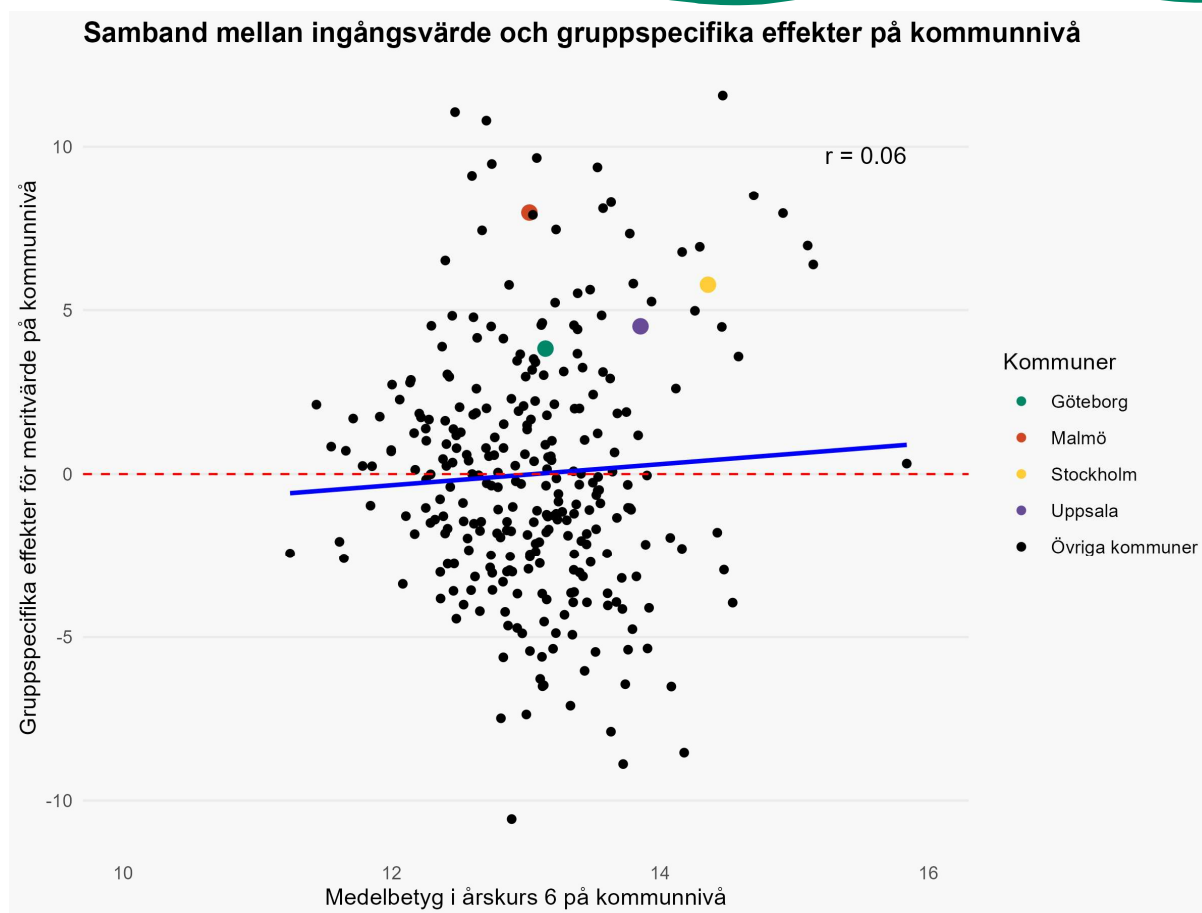

Resultat: Elevens progression Gruppnivå - Kommun

Resultat: Progression skolkommun och samband med antal elever

Resultat: Progression skolkommun och samband med elevernas ingångsvärde

Avslut och reflektion

Slutsatser

- **Starkt samband mellan betyg i årskurs 6 och årskurs 9:** En poäng högre medelbetyg i årskurs 6 resulterar i genomsnitt i 17 poäng högre meritvärde i årskurs 9.
- **Variation i progressionstakt:** Elever med medelbetyg mellan cirka 8 och 15 i årskurs 6 uppvisar den största utvecklingen av meritvärde fram till årskurs 9.
- **Små skillnader mellan elevgrupper:** Progressionen är likartad mellan olika elevgrupper, även om elever med minst en högutbildad förälder tenderar att ha något högre progression.
- **Skillnader mellan skolkommuner :** Det finns skillnader i progression mellan skolkommuner.
- **Variation på skolnivå:** Vissa skillnader i progression kan också observeras mellan olika skolor.

Hur använder vi resultatet från analysen?

- Hur använder vi/kan vi använda analysen
 - Ett sätt att följa och utvärdera skolornas resultat (viktigt att det ses som en del i utvärderingen)
 - Styrning och uppföljning på huvudmannanivå
 - Ställa oss frågan hur kommunen skapar bättre förutsättningar för elevprogression
- Utmaningar
 - Ej helt aktuell data vilket påverkar analysens relevans
 - Resultatet är inte alltid det förväntade. Stämmer inte helt överens med bilden av skolornas kvalitet

Lärdomar/Forskning

- Lärdomar:
 - Försök att använda en enkel modell
 - Lagg tid på att försöka kommunicera resultaten på ett så enkelt sätt som möjligt
 - Var försiktig med allt för skarpa slutsatser och var noga med att prata om att det finns osäkerheter i modellerna
- Forskning:
 - Skolverket: [Value Added: ETT MÅTT PÅ SKOLANS BIDRAG TILL ELEVERNAS KUNSKAPSUTVECKLING](#)
 - Jonas Vlachos: [Mervärden i skolan - värdefulla, men begränsa\(n\)de](#)

Frågor

Kontakt

johan.hellenas@grundskola.goteborg.se

Utveckling och transformation,
Grundskoleförvaltningen
Göteborgs stad